

ЗАХІД НЕ МАЄ ДОЗВОЛИТИ ПУТІНУ ЗАМОРОЗИТИ МІЛЬЙОНИ УКРАЇНЦІВ ДО СМЕРТІ

Нещодавно розпочата Владіміром Путіним кампанія з цілеспрямованих авіаударів по цивільній інфраструктурі України ознаменувала серйозну ескалацію його геноцидного вторгнення. Російські лідери добре знають, що позбавлення мирних жителів опалення та електрики напередодні холодної зими призведе до великої кількості смертей.

Тактика терору Кремля навряд чи зламає дух українського народу і навряд чи змінить хитке й непевне військове становище Росії на полі бою. Однак навмисне націлювання ракет на критично важливу інфраструктуру України все ж сприятиме меті Москви знищити українську державу. Перспектива гуманітарної катастрофи в Україні вимагає від міжнародної спільноти жорсткої й термінової реакції, якої дуже бракує.

Упродовж останніх восьми років Захід постійно відставав від подій і передавав ініціативу в руки Кремля, у висліді Росія лише посилює свою агресію проти України. Повільна та неоднозначна міжнародна реакція на захоплення Росією Криму навесні 2014 року задала геополітичний тон і безпосередньо призвела до вторгнення Москви на схід України.

Задовго до початку нинішнього повномасштабного вторгнення 24 лютого Київ благав західних партнерів надати Україні важке озброєння та системи ППО. Якби існував надійний засіб стримування, то ймовірно, що Путін не почав би своєї «спеціальної військової операції». Тож якщо атака й відбулася за планом, на той момент Україна була б уже значно ліпше підготована до захисту, багато тисяч людських життів вдалося б урятувати.

Вторгнення Росії зараз вступає в нову зловісну стадію. Рішення Москви позбавити цивільне населення України опалення та інших критично важливих речей упродовж зимового сезону ставить під загрозу вже десятки мільйонів життів.

Багато українців сприймають це як зброю і як повторення геноциду початку 1930-х років минулого століття, вчиненого советською владою, яка влаштувала штучний голод і заморила голодом мільйони українців, намагаючись знищити державні амбіції країни. Сталінський голод, відомий в історії як «Голодомор», і має значення «голодна смерть». Зараз українці дають путінській терористичній кампанії схожу назву – «Голодомор» або «смерть від замороження». На жаль, добре відомо їй те, що західні лідери у 1930-х роках або припиняли, або й зовсім ігнорували ге-

ноцид, вчинений Сталінін. Чи повториться це знову?

Новітня історія показує, що це цілком можливо. Незважаючи на явні докази непохитних імперських амбіцій сучасної Росії та її готовність застосувати переважачу військову силу в Чечні, Грузії, Криму та на сході України, значна частина політичного та інтелектуального істеблішменту західного світу воліє й надалі вводити себе в оману щодо справжньої природи режиму Путіна.

Упродовж останніх двох десятиліть не бракувало видатних діячів, готових виступати за конструктивну взаємодію з Кремлем, відкидаючи небезпеку залежності від російського газу, й стверджуючи при цьому, що взаємні ділові інтереси якимось чином приборкають імперські інстинкти Москви. Тим часом ціла низка апологетів охоче повторює історичні образи Путіна та його протести проти розширення НАТО, ігноруючи дедалі безглуздіші ідеологічні атаки російського правителя, спрямовані на Захід.

І навіть сьогодні, через понад вісім місяців після того, як Росія розв'язала найбільший європейський конфлікт з часів Другої світової війни, деякі самозвані реалісти продовжують виступати за політику умиротворення. Знову й знову пропонуються мирні плани, які нічого не вимагають від Росії, водночас закликаючи Київ поступитися українською землею в обмін на мир у Європі.

Зусилля задобрити Путіна є фундаментально помилковими й неправильними. Зовнішня політика Росії не є відповіддю на серію законних образ, які можна вирішити цілком раціональним чином; це продукт глибоко імперіалістичної політичної культури країни та авторитарних державних інститутів. Будь-яка спроба осмислити путінську Росію, яка не визнає реальності, рівнозначна ігноруванню того факту, що гітлерівська Німеччина була нацистською державою.

Надто довго навіть табір реалістів відмовлявся серйозно сприймати попередження від сусідів Росії. Політики і коментатори з Польщі, країн Балтії, України та інших держав, які мають власний досвід боротьби з російським імперіалізмом, намагалися зробити так, аби в західних столицях їх почули, але при цьому саме їх часто звинувачували в «русофобії». Настав час визнати цю помилку, а також і той факт, що ті, хто намагався підняти тривогу щодо відродження російського імперіалізму, такі мали рацію.

Західним лідерам також важливо зрозуміти, що Путін посилює ескалацію, оскільки програє війну. Тактика виснаження та вмиле військово маневрування

упродовж останніх місяців принесли свої плоди, забезпечивши швидке просування українських військових, що призвело до звільнення значної частини окупованої української території. Російська армія зазнала катастрофічних втрат і є глибоко деморалізованою.

Зіткнувшись із поразкою на полі бою, Путін прагне підвищити ставки, він брутально погрожує всьому українському цивільному населенню. Якщо західні лідери хочуть уникнути нового кремлівського геноциду в Україні, вони мають швидко та рішуче відповісти на методичне знищення Росією цивільної інфраструктури України. Це означає постачання систем ППО та іншої військової техніки, вкрай потрібної Україні.

У той же час, міжнародні партнери України мають подемонструвати таке терпіння, яке дозволить українським військовим виснажити сили Путіна та звільнити решту країни. Це може тривати довше, ніж очікувалося, і може призвести до зростання втрат від України в західних столицях. Тим не менш, це як морально, так і стратегічно правильно.

Єдиним способом покласти край злочинному вторгненню Путіна є забезпечення українській армії військової переваги. Ця перемога мала б далекосяжні наслідки для ширшого регіону. Важливо те, що виживання української нації стане сильним ударом по імперському мисленню, яке залишається домінуючим у сучасній Росії.

Якось альтернатива була б катастрофічною для всього західного світу. Якщо Росія переможе в Україні, Путін почне подальшу міжнародну агресію, спрямовану на підкорення своїх сусідів і підриє Заходу. Нинішня холодна війна триватиме нескінченно довго, а кошмарний сценарій прямого військового конфлікту між Росією та Заходом набуватиме дедалі більших масштабів. Путін уже чинить геноцид в Україні і тепер відкрито погрожує заморозити до смерті мільйони мирних жителів. Ціна миру зростатиме, допоки він не зазнає рішучої поразки.

Денис СОЛТИС,
Олександр МОТИЛЬ

<https://www.atlanticcouncil.org/>
30 жовтня 2022 року

Денис Солтис, канадський професор державної політики на пенсії, який живе в Алмати, Казахстан.

Олександр Мотиль, професор політології Ратерського університету, Ньюарк, США.

Переклад з англійської
Вікторії О. РОМАНЧУК